

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՆԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev. Pere G. Kalemkarian Mechitaristengasse
№ 4 Vienne

1219
VARNA

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պուշկարիոյ համար Տարեկան 12 փր.
» » Կեցանկանայ 6 փր.
Արտատպանի համար (երկու փոքր մեկ
ծրարով) Տարեկան 14, փեցանկանայ 7 փր.
ԿԱՆՆԻՒԻ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Նամակ պրսով եռայնը գրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — Վ. Ա. Ռ. Ա. (Պուշկարիա)
Редакция на вѣст. Редакция du journal
„Ирaвoункъ“ „IraVounk“
ВАРНА (България). VARNА (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն յրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին ամ-
բողոքի կամ մասնաւոր.
Ծանուցումն տողը 20 սանթիմ. երե-
ֆեմ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ԱՄԲՈՒՐ

Յիշատակի մէջ վերջերս տար-
բնակ հալածանքի նոր շրջան մը
սկսած է:

Այսօր խառնուած ամբողջը,
շատ իրաւամբ, կերթայ երեսը
թերեւ Ռաշիօրի մը որ երբեմն
թունդ հայրենասէր ճանչցուած
էր, որ տարիներ առաջ իր արտ-
րէն վերագործին, վերջին տա-
տիճանի խանգարում համակրու-
թեամբ մը շրջապատուած, չի
կրցաւ իր սրտի գոհունակութիւն-
ը զոգել, և աչքերէն արցունք
թափելով, արտակարգ յուզումով
մը, հասարակութեան առջեւ պո-
ռաց. «Ժողովուրդէն կը սիրուին
այսպէս ամէն անգամ, որ զանի
սիրած են»:

Ուրիշ օր մը, միեւնոյն ամբող-
թէն բազմաթիւ մարդիկ Եւրոպայ
մուտքով եւրոպական անարգա-
կան ցոյցեր ստիպել Ջորջի մը
դէմ որ Տրէյֆիւսի ազատ գոր-
ծին մէջ ճշմարտութիւնը փառա-
ւորապէս պատկերած զաւա և
իր վեհաօրոշմութիւնը արգարա-
ցնելու համար մինչեւ իսկ իր
կեանքը վտանգի տակ դրաւ ու
տոտնելով իսկ արժանացաւ բուն
համակրութեանը բոլոր սրտի տէր,
ազնիւ մարդոց որոնք զժախտա-
բար շատուր չեն աշխարհիս
վրայ:

Գրեթէ ամիս չանցեր որ մէկը
միւսը հակասող տառնիկ հալածա-
կան ցոյցեր տեղի չունենան Բա-
րեգի մէջ:

Հիմակ ալ հալածանքի արշա-
ւանք մը կայ, Լուպէի, հանրա-
պետական նորընտիր նախագա-
հին գէմ:

Եւ ինչ է իրեն վերագրուած
անկարգութիւնը, — Լուպէի էն
ծանր մեղքն է Տրէյֆիւսեաններու
ընտրելին ըլլալը. մեղք մը որուն
թողութիւն չը պիտի կրնային
տալ Ռոտէնի սեւագլուխ ձագուկ-
ները:

Ու զարմանալին հոն է որ բո-
լոր հալածողները իրենց ալ ու
ձախ յարձակումները առաջ կը
քշեն միշտ պիղծելով, թէ իրենք

ամէնքն ալ կը գործեն յանուն
մեծ ֆրանսայի արժանապատու-
թեան, յանուն ազգային բարո-
յականին որ իբր թէ մամուլը
անհատներու ոտքին տակ կոխ-
կըռտուած է կղեր այսօր:

Սակայն եթէ ուշադիր հետե-
ւինք բոլոր այս երեւոյթներուն
ու շարժումներուն, պիտի տես-
նենք որ ամբողջ իրարանցումին
բուն զրգարածառուը ամենեւին
ազգին պատիւն ու շահը չէ,
և, զժախտաբար, խուժանը ոչ-
խառնաժամ հետեւող մը ու շատ
անգամ սկսածայ կոյր գործիք մըն
է թանձրափող սենեակներուն ու
բունք փոքրոցի նկատումներով,
հիւսաղային հաշիւներով ու մը ու
նին այս կամ այն հարածեալին
դէմ անոյր բունք քաղաքական
մէկ ընթացքին պատճառով:

Խեղճ ժողովուրդ, որուն մէջ
կան արգարիւն անհեղձ, յանգուզն
հայրենասէրներ որոնք պատրաստ
են, ամէն գնով, վաղը պաշտպա-
նելու Յիշատակ, ինչպէս պաշտ-
պանած են երէկ, և որոնք, ա-
ւա՜ղ, տնտեսական անձնութեան
թեմաք, ահազին կորուստներ ու-
նենալէ յետոյ իսկ, վաղը նորէն
պիտի վերսկսին ապրել այն թըշ-
ուառ կեանքը, զոր կապրին
այսօր:

Ազգին ու հայրենիքի շահերուն
ճշմարիտ պիտակցութիւնը չէ որ
կը բարբոքէ, կը մղէ, կուռնոր-
դէ այդ հասարակութիւնը: Ամե-
նեւին:

Խառնուած ու յաճախ իրար ու-
ժով շահագործուած միամտու-
թեամբ մըն է որ գինուած է անի-
կա, եթէ ոչ իր թուքը պիտի
նետէր միայն անոնց երեսին որոնք
խաբէութեամբ կամ ճիշտով զին-
քը առաջ կը քշեն, անորակելի
կեղծաւորութեամբ արգարութիւն
անունով կերպնուն և ողէտաբեր
չփոխութեանց մէջ իրենց շահը
ապահովելու ճանքան հարթել կը
տքին միեւնոյն ամբողջի տարա-
պայման թշուառութեան գնով:

1895ին էր որ ֆրանսացի նոյն
ժողովուրդը ազմկայայց կռիւնք
ունեցաւ ինք իր մէջ: Բուն հա-
լածանք մը սկսած էր նաեւ Յէ-
լիքս-Յօրի դէմ: Բոլոր հակառա-

կորդները կը պոռչոտէին, թէ
ֆրանսան պղտկեցած, անարգ-
ուած կըլլայ եթէ Յէլիքսը չա-
րունակէ բազմիւ նախագահական
աթոռին վրայ: Ամէնքը սկսան
հայհոյներ արձակել, բայց գոնէ
մէկ հասակ լուրջ պատճառ մը
մէջտեղ չը նետեցին:

Չի խափեցան միայն ծայրայեղ
անմտութեամբ յայտարարելու, թէ
Յէլիքս Յօր անբարոյական մըն է
զարչելի գաղաղարտեալ մը որ 40
տարի առաջ, սիրահարութեամբ
ամուսնանալու ոճիրը գործած է
Պիլլիւս անուն վարկաբեկ մարդու
մը անմեղ աղջկանը հետ, որ
բնաւ պատասխանատուն չէ ան-
շուշտ իր հօրը ո՛ր եւիցէ եպիս-
կոս (.) մէկ ընթացքին:

Սակայն անոնք որ 95ի այդ
դէպքերը կը յիշեն, բա՛լ գիտեն
անտարակոյս, թէ Յէլիքս Յօրը
կուզէին թաւաղելու տապալել
միայն անոր համար որ կղերական
դասին, պահպանողական կուսակ-
ցութեան իսկզբան չի յարելու
մեղքը գործած էր:

Իր հակառակորդները փոխա-
նակ իրենց գաղափարներուն ու
աւելութիւնները թուելու, փո-
խանակ ազնիւ ու շիտակ միջոց-
ներով գործելու, ջանացին տղէտ
ամբողջին փոխած նախապաշա-
րուհները շահագործել, սխալ ու
ամբարիշտ բարոյախօսութիւնով
մը Յէլիքսը արատաւորեալ հաշա-
կիւ, միւս կողմէն ինքզինքնին
արժանապատուութեան նախան-
ձախդիր հաւտացնել, ժողովուր-
դը խաբել, թունաւորել և խոշոր
«անկեղծներ պոռալ տալ անոր»:

Յայտնի է թէ բնաւ ապականե-
լի չեն կրնար ըլլալ անհատներն
ու կուսակցութիւնները, երբ
միմիայն համոզումներու իրական
տարբերութեամբ, զաւաճաբար-
յին անողք բաղխում մը կունե-
նան, իրենց հասկեցած ձեւով
ճշմարտութիւնը կը պաշտպանեն,
կը ջանան մարդոց միտքը ար-
թնցնել հասարակութեան բարո-
յապէս հիւսնադրու կողմերու մասին
և անհաշտ յամառութեամբ կը
կուսին ամէն կարգի կեղտոտու-
թեանց դէմ:

Բաւական է միայն որ ամէն
կողմի գործիչներն անկեղծ ըլլան,
ազնիւ մնան, և փոխադարձ ա-
ռաւելութիւնները գիտնան շարու-
նակ յարգել:

Անհատի մը սեպհական համո-
զումներուն տարբերութիւնը ամե-
նեւին իրաւունք չի տար որ ու-
րիշներ ամենէն ստորին զէնքը
գործածեն անոր դէմ և քստմե-
լի զրպարտութիւններով վարկա-
բեկ ընել փորձեն զանի:

Սակայն զժախտութիւնը հոն
է որ Յիշատակի մէջ, և ուրիշ ա-
մէն տեղ, մեր հասարակութեան
ալ մէջ, հազուադէպ բացառու-
թիւն մը կը կազմեն անոնք, որ
գործի զլուխ կը գտնուին և ի-
րենց կռիւներուն ատեն անպայ-
ման յարգել գիտեն իրենց մա-
քուր միալու մեծագոյն պարտա-
կանութիւնը:

Այս պատճառով ամբողջը որ
արդէն շատ անբաւական կերպով
պաշտպանուած է իր տիկնոջ սո-
վորութիւններուն և խաւար տղի-
տութեան դէմ, միզապարտ թե-
լադրութեանց շնորհիւ շուտով
կիսնայ ուրիշներու թակարդին
մէջ և հոն կը գտնէ վերջապէս
իր գլխուն չէնք շնորհք փորձա-
քը:

Ու այս պժգալի հալածանքնե-
րը, ազատու կռիւները իրենց յա-
ջորդական երեւումով, անընդհատ
պիտի խանգարեն ազգերու և
ժողովուրդներու խաղաղութիւնը,
ցորչալի կապրի ընկերութիւնը
անանկ պատմական շրջանի մը
մէջ ուր մանաւանդ ամբողջին
միտքը, սիրտը, բազուկները
ծախուած են մեծամեծներուն, և
ուր' ոչ միայն դասակարգը դո-
ստկարգին, ընտանիքը ընտանի-
քին, այլ՝ անհատը անհատին
դէմ ամէն օր, ամէն վայրկեան կը
կուսի չարաչար մրցումի անօգո-
րելի թիւադրութեամբ: Ինչ որ
ըսենք, որքան ալ դատապար-
տենք, պարապ բան է: Մեծ ու
փոքր գրամատեններուն շահը
բացարձակապէս կը պահանջէ
կոյր ու տխմար պահել ամբողջը,
որ չքաւորութեան, անգործու-
թեան և անօթութեան պատճա,

վակամայ անձնատուր կըլլայ
չենք հարստահարողներուն և
արձագանգ կը դառնայ անոնց ա-
մէն կերպ կամայականութեանց :

Եւ, ինչպէս ըսինք, աս ասանկ
պիտի տեսէ, մինչեւ որ ժողո-
վորգը իր իսկական շահերուն
ճշմարիտ գիտակցութիւնը կունեն-
նայ, իր թշնամին կը ճանչնայ և,
շնորհիւ անկեղծ գործիչներու
մարդաշունչ բարոյականության,
մէկ օր ոտքի ելած, բոլոր ուժով
ու ամէն միջոցով կը պահանջէ
տիրող ընկերութիւններէն
որուն մէջ միայն կարելի է գըտ-
նել քնկերական բոլոր հիւանդու-
թեանց ու ցաւերուն իրական
դարմանը :

ՎԱՅԱՆ ԵԱՅՐԻՄԱՆ

ՀԱՎԱՍՏԻԹԻՒՆ ՄԸ

Անցեալ շաբաթ Եւրոպայի
թիւ 102ի մէջ կարգացինք. նոյն
թիւերէն տէր և անօրէն Պարոն
Վարդուհի մէկ առաջնորդող յօդ-
ուածք Ամենակրօնական հայ
տարի վերնագրով :

Պ. Խմբագիրը այս յօդուածով
յարձակուած կը գործէր տաճկահայ
հարուստ դասակարգին մասնաւո-
րապէս պոլսեցւոց վրայ. սակայն
և այնպէս հաճած էր ըսել թէ
«իսօքս պարտաճանաչ և որոշ
չափով մաքուր հայ հարուստնե-
րուն համար չէ » ահա այս բա-
ցառութիւնը զննել վերջ ան-
պատշաճ բաներու տարածք մը կը
տեղացնէր պոլսեցի ուղղափառ
գլխուն. ահա այդ բաներէն մէկ
քանին. «Յաճ հոգի հայ կղերը,
աղա վախճաններ, հայկական
ցեղեր, որոնք հայեր չեն ալ
համեմատելի կեանքի վիժմաճ հը-
րէն միջոցներ, աղա-հանքներ
հարկման հաճոյքի ծնունդ էք»
և այլն :

Բայց մեր քննադատելիքը այս
ստոր բառերու գործածութիւնը
չէ, ոչ ալ ըստ ոչոտահայ պարո-
նին, Պոլսեցւոց սկիզբի տոյմա-
նիք ունեւ շուտեւն. ալ անոր սա
բացատրութեան վրայ կուգինք
ծանրանալ. «աղա-հանքներ ու
բովանդակ դուք Բաղդադի գեղա-
ծիւնով ամբարի վրայ, տաճկական
ընտելութեան սրտին քով միասին
ապրում էք, ահա այդ պատճա-
ռով էր որ հայ յեղափոխականը
իր հարուստները ուղղակի այդ
կեղծ ուղղեց »

Այս տողերը կարծեմ բնաւ չեն
յարմարիր հայ. Բեյ. Գաշնակցու-
թեան պաշտօնական այն յայտա-
բարութեան, որ պանդայի ցոյ-
ցին ստեղծելու նոյն օրերը հրատա-
րակուած է պարոնին այս սո-
քերը նոյն յայտարարութեան
թիւերէն հակառակ են. Պարոնը
կրթէ թէ հայ աղա-հանքները
պատմելու համար ըրինք այդ
ցոյցը, մինչդեռ պաշտօնական

յայտարարութիւնը կըսէր «Թուր-
քը և զայն շահագործող եւրոպա-
ցի դրամատէրները պատմելու հա-
մար ըրինք այդ ցոյցը, որպէսզի
եւրոպական պետութիւնք ստիպ-
ուին Հայոց վիճակը բարոյացնելու»
Արդեօք Պարոնը ինչու համար
Պոլսաբնակ հայոց վիճակը դառ-
նացնելու համար այդ հարուածը
տունք կըսէ. ինչ դատապար-
տելի հակասութիւն. Պարոնը կը
յաւելու նաեւ, «հոգ չէ, հայ ժո-
ղովուրդը շատ է տանջվիր, դուք
էլ մասնակից եղէք հասարակաց
պատուհասին, մի քիչ էլ դուք
տանջվեցէք ամբողջ հայութեան
համար, ձեր քնքշացած նեարդ-
ները կամրանան...» Պարոն
պանդայի ցոյցին նպատակը եթէ
այդ էր, որուն չինք ուզեր հա-
ւատալ, կը հարցնենք պարոնին
այդ ձեր հարուածով հայ հասա-
րակ և դատապարտ ժողովուրդը
տուժեց թէ, ձեր բառով, աղա-
հանքը : Ո՛չ ապաքէն, բուն
թիւքանէր դասակարգը կրկին իր
ապարանքներուն մէջ բաղմած կը
մնայ այսօր, իր հաճոյքներէն ա-
ռանց զրկուած ըլլալու. մինչդեռ
անդին թէ պոլսեցի և թէ գա-
ւառացի հայ ժողովուրդը իր գոր-
ծէն և ինչքէն զրկուած, խեղճ ու
թշուառ կը հեծէ տատանդական.
Մի քանի հայ թիւքանները
պատմելու համար միթէ միջոց կը
պակսէր. և Գաշնակցութիւնը
այդչափ յիմար է՞ր որ մի քանի
անհատներ պատժած ըլլալու հա-
մար ամբողջ հայութիւնը պատ-
ժէր անխորհրդարար. արդեօք
Պարոնը հարուածը վրիպեալ ը-
սել պիտի ուզէ. բայց այդ ալ չի
ըսել քանի որ իր միւսին յօդ-
ուածին մէջ՝ աղէկ ըրինք, օ՛ր
ըրինք տանջուեցէր որ հասկնաք,
կրթէ. և այս խօսքերը կուղղէ
այսօր արտասահման գտնուող
թշուառացի փախստական հա-
յութեան :

Միւր կարծիքով այսչափ տար-
բնակ հակասութեանց չէ կարե-
լի ներել, երբ սա կը ըզլիս այն
տեսակ անձի մը բերանէ, որուն
հանգամանքները ճանօթ են թէ
մեզ և թէ անբողջ Պաղատեան
թիւքանը հայ բնակչութեան, և
կըսպանենք որ հայ յեղ. Գաշնակ-
ցութիւնը հերքէ Պարոն վարդու-
հի թիւքանին «Եւրոպայի» միջոցաւ
այդ յայտնութիւնը, որ մաքիւր
պղտորելէ զատ բանի մը չը
նայեր :

Բ. Գ.

ԾՈՒԹ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

(Եւրոպական թիւքան և Եւրոպայի թիւքան)

Բ.

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՎ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ռուսական լուրջ համարուած
թիւքան մը մէջ կը կարգանք հետեւեալ
երկայի իմպարատրուհի :

«Աւստրիոյ քայքայուած նախառե-
սող բրոնզե զինքներու նորեւթիւն մը

կայ այժմ : Անոնցմէ երկու հատ, ետե-
ւէ հաւել, նորուստ հրատակուեցան
Իւլյայիցի և ի Միլենիցի : Հեղինակ-
ները ելած չեն նոր երեւակայութիւն-
ներ անել, դանուբեան այս միայն-
տնութիւնը կտրուելու համար : Միայն
թէ կը վարուէր կլասիկական նուա-
խաղերին համեմատ, կայանալով ա-
մենախոշոր բաժինը վերագրել գերմա-
նական կայսրութեան, որ իւր սահ-
մանները պիտի տարածէ մինչեւ Աւստ-
րիական Ստորին-Աւստրիա, Վերին
Աւստրիա, Բօհէմիա, Մորաւիա, Տրի-
էստ, ա՛յնքան պատառներ զորս Գեր-
մանական արծիւը յանձն պիտի առնէ
կլլելու յարմար վայրերին : Եւ ստու-
գիւ, կան քանի մը Սլաւոնի միացնե-
լի երկրներուն մէջ բնակող, բայց,
այն որ ալ լինի, զանազ պիտի ըն-
տանեցնեն. գերմանական կոյտը սլա-
ւական անվախճան միացում մը վեր-
ցնել կարենալու չափ միատարր է : Ի-
տալիան, իրեն արեւանի, կընդունի
Տրանսիլանիա, Եթիօպիա և Ռումա-
նիա պատշաճ կերպով վարուին, այս-
ինքն եթէ առանց սխալելու բաժան-
ման ներկայ գտնուին՝ իրենց գեղեցիկ
վարմունքը պիտի վարձատրուի : Գալի-
ցիան պիտի չնորոգուի առաջնոյն, և
Բուկովինան երկրորդին : Եւ Հոլանդա-
րիան : Ե՛հ, նա կը լինի անկախ և
կընդունի միանշանակ Ռուման, Հէր-
ցեգօվինան և Դաւալիան :

«Սակայն Հունգարիոյ պէտք պիտի
լինի յանձն առնել՝ այլ և ու չնեղելու
Գերմանացիները, յարգելու Տրանսիլ-
վանիոյ Սախսոններու գոյութիւնը և
ոչ նուազ կերպով ջնջելու անուան
մաճարացման վրայ եղած օրէնքը : Ա-
պա թէ ոչ, Միլենիցի հեղինակին
հաւատալով, բան մը ալ եղած չլինի :

«Անշուշտ առաջին անգամը չէ, որ
մենք կը տեսնենք ա՛յնպիսի քաղա-
քասէրներ՝ որոնք իրենց իմպերը կը
վաւեր Աւստրիոյ զիպուածական կա-
նոնաւորման հրապուրիչ խնդրոյն վը-
րաջ : Այս կայսրութեան անկանոն կազ-
մուածքը յաւէտ իրեն քաշած է տա-
րակերպ մաքերը :

«Ուստի կասէին, եթէ չլինէր Ա-
ւստրիա՝ զայս պէտք եղած լինէր ըս-
տեղեւ, և ուրիշներ ենթադրած են՝
որ ժողովուրդներու երեւոյթուն ա՛յն-
քան անհանգոյն իտալականոյ մը բնաւ
չմիացնէր արժանի աւելումն մը
պէտք եղող բոլոր պայմանները : Հա-
րաբար զգնելու կայսրութիւնը խօսեց-
նի առած է մարդկին և, փոխա-
փայի նման, իւր գոյութիւնը յառաջ
քաշելով ապացուցած է : Հաւանաբար,
նա զիւ երկար մամանակ առաջ պիտի
քաշէ : Ինչ որ այս չնշանակելի, թէ
նա երբեքն չհանգիպիր իւր ճամբուն
վրայ մանրախիճերու, ինչպէս են
Չէխականները, որոնք արդէն զլորած
են չորս նախարարութիւններ և իւր
տեղը կեցուցած են, երկու տարիէ ի
վեր, Տէրութեան բոլոր մեքենան :

«Աւստրիացի Չեխները և Գերմանա-
ցիները, միմեանց նկատմամբ, երբէք
զգացած չեն բուն գոյով մը. այս
կէտը իրենց արդիւնք չէ զարեւու ժա-
մանակամիջոցին միատեղ ապրել, զի-
նաստիան միացման կէտը կազմելով,
Ահա բան մը՝ որ յանկարծ դուրս կը
թափէ խառնուածքի արմատական ընդ-
դիմակրութիւն մը՝ և ցեղական ատե-
լութիւնները այնքան սուր յատկու-
թիւն մը կը ստանան որ, զանոնք յա-
զեցնելու համար, մարտնչողը չարաչար
կը դռնէ Տէրութեան գաղափարն և
հետամուտ կը լինին անդրաշահանա-
ղանքները փնտռելու : Չեխները,
վերջապէս, աւստրիացի լինելէ յառաջ
զիրենք կըզգան Սլաւներ և ողորա-

կան տարրը, Պրագայի ցուցահանդէսին
մէջ, առաջին դերը կը խաղայ. իսկ
Գերմանացիները, աւստրիացի լինելէ
յառաջ, զիրենք կը զգան իրմարկեան
Գերմանացիներ՝ և Գերմանիոյ ազգա-
գային երգը (Deutschlandlied) կեղա-
նակին և կը մղկցնեն մինչեւ ա՛յն
աստիճան, որ իրենցնախա՛յն մէջ կը
ծաւալեն խմբովին բողոքականութեան
գառնալու շարժումը : Կայսրութեան
ամենին քաղաքակրթեալ, ամենին հա-
րուստ այս երկու ցեղերը կը նազան-
դին կեցրոնախոյս չարման մը և,
ինչպէս որ երկուքն ալ ուղղակիցներ
կունենան յեւրոպա, — Սերեկի և Ա-
րեւմտաքի մէջ, — անասարան երթա-
լով վրդովիչ կը լինի մինչեւ այն աս-
տիճան, որ իրենց ազգականներու ար-
ձագանգը սահմաններէն անդին կը
թնդայ :

«Իրերը բոլորովին կհաւատարմը ա՛յն
է, որ ճակատագրապէս գոյութիւն կը
ունենայ օրինական հակասութիւնը՝
միապիստեթեան ներքին քաղաքակա-
նութեան մէջ՝ զոր պարտի եղածին
պէս գործադրել խորհրդարանի նախա-
գահն, որ կը կոչուի Բաղէնի կամ
Թուն և որը նուազ կարեւորութիւն
մը ունի, ինչպէս նաեւ Գալախօսիկէ
կամ Կախօսիկէ մը առաջնորդուած ար-
տաքին քաղաքականութեան մէջ : Երկ-
րին մէջ նախարարը մասնաւոր ճամ-
բաներ կը բռնէ ազգութեանց միջիւ-
կառավարելու սիրոյն համար, նա ստի-
պուած է յենուլ սլաւական մեծամաս-
նութեան շրջա, ասով մէկտեղ, Բո-
խիմիոյ մէջ լեզուներու հաւասարու-
թեան համար Չեխներու արած պահան-
ջութիւնը բոլորովին արդարացած են՝
և անկարելի է անոնց կարեւորու-
թիւն մը չտալ : Սակայն, ինչպէս որ
Գերմանացիք բացարձակապէս կը մեք-
մեն այս հաւասարութիւնը ճանչելու,
Պրագայի մարդիկ նոյն մասուն կը ձե-
ւազրին կոչում մը՝ որ կը ձգտի Աւստ-
րիական ինքնավար աւելումն ինչպէ-
նակցութեան մը կազմութեան : Սոյն
պլանի իրագործումը պիտի կորսնցու-
նէր, արդարեւ, գերմանական դերա-
կշիւութիւն յԱւստրիա : Այս պահուն
ստոյգ է այն, որ կայսրութեան ամե-
նազրեցիկ քաղաքական չընդունելի
ենթարկուած են զաշնակցական գա-
ղափարին. և ահա այս բանը հակա-
ռակութեան մէջ կը դնէ զանուրբ Բէր-
լինի կարծեաց հետ՝ որ բնաւ հաճոյ
չլինի գերմանական տարրի նուաճ-
ման մը հետանկարն յաւաստի : Այս-
պէս մինչ կոմ Գալախօսիկէ քաղցր
խօսքի կունենայ Բէրլինի համար,
իւր պաշտօնակիցը, կոմ Թուն, ստի-
պուած է հակազդեմանական եղանա-
կով մը կառավարել :

«Իսկայս Կրամարց, անգամ Բալիս-
թովի և չեխական կուսակցութեան
մէկ պիտի, վերջերս Ֆրանսական Ռը-
վիւ քը Բալի հանդէսին մէջ կը հրա-
տարակէր մի յօդուած՝ որ մեծ թնդիւն
մը ունեցաւ ի Գերմանիա : Պ. Կրա-
մարց բացարձակապէս կը յայտնէր իւր
միտքը՝ զաշնակցական պետական հա-
րաւոր մը վրայօք, որը պիտի յառա-
ջացնէր աւստրո — գերմանական դաշ-
նադրութեան խզումն :

Ակաբի
(Եւրոպական)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բարիկ, 12/24 փետր. 99

Երէկ զիշեր տեղի ունեցաւ «Ա-
կումը Հայ Ուսանողոյ» ի երեկոյթ-
պարահանդէսը. խիստ չքեղ կեր-
պով և ընտիր բաղմունքի մը
ներկայութեան, որոյ մեծ մասը
Եւրոպացիներ էին :

Երեկոյթի յայտագիրը խիստ

ձուս էր: որուն ամենամեծ մասը
զործազրուեցաւ: միայն երեք
չորս հոգիներ բացակայ էին, ու
րոց մին էր Պ. Փաթիսյանը՝ ու
բացակայ լինելու պատճառ մը
չունէր սակայն:

Երեկոյթին օտար արուեստա-
գէտ և արուեստագիտութիւններ մաս-
նակցած էին, իսկ մերազնեցի Օր.
Պապայեանը՝ որ իր հրաշալի ձայ-
նին ներգաշնակ և շնորհալի ելե-
ւէջներովը հիացում ազդեց ներ-
կայից, մանաւանդ Եւրոպացաց
վրայ, և Պ. Պ. Սիմոնի և Եղի-
ազարեան, որոնք իրենց ճիւղե-
րուն մէջ հիւստիանի ճարտարու-
թիւնները ցուցուցին և փայլեցուցին
իրենց արգէն պատկերները տա-
ղանքն:

Բարեկամաբար կըսենք թէ Պ.
Եղիազարեան պէտք է իւր ձայ-
նին յարգը գիտնայ, չի իւր զը-
րամազլուին է, փոքրիկ տարբե-
րութիւն մը նշմարուեցաւ անցեալ
և այս աստուանին մէջ:

Պոստիվաթուար յաճախող ֆրան-
սուհիներէն աւելի քան երկուսու-
սան ազդեցութիւն, խիստ շնորհալի
և շատ անոյշ երկմայն երգեցին
«Ես բնցի մի անոյշ ձայն» երգը
հայերէն լեզուով, մասնակցու-
թեամբ Պ. Սիմոնի, և առաջ-
նորդութեամբ իրենց դաստառին,
Ապա հայ և ֆրանսացի երիտա-
սարգէներ ևս միանալով այդ ֆը-
րանսուհիներուն, գարձեալ երգ-
ձայն երգեցին «Հէրիք որդեակը»
երգը հայ լեզուով, որուն կը մաս
նակցէր Պ. Եղիազարեանը՝ ու օր
գերովը գարձեալ առաջնորդու-
թեամբ միեւնոյն բրօքէսորին:
Սոչալի միայն ըսեմ թէ, այս եր-
կու երգերն, մանաւանդ օտարուհի-
եաց իրենէն, կարծէր ամբողջ և
ընկոյթը, և միակ այդ լսելու
համար կարգէր որ ամեն հայ
ներկայ գտնուէր:

Ազդովին շնորհակալութիւն այդ
ֆրանսացաց և ֆրանսուհիեաց, ու
րոնք յօծարակամ և անձնուիրա-
բար յանձն առած էին մասնակ-
ցիլ Ակումբի սոյն երեկոյթին:

Հալ Ուս. Միութիւնը, գէշ
զուգահիշակութեամբ մը ընդհ. ժո-
ղով զուարթած էր որոյ պատ-
ճառով չկրցան ներկայ գտնուիլ
սոյն հանգումին: Կրնային ուրիշ
գիշերուան յետաձգել նիստը, և
այդպէսով գէթ չցուցնել իրենց հա-
կապութիւնը Ակումբականներուն
դէմ, ինչպէս կարծեցին շատեր:
Կէս գիշերին սկսաւ պարահան-

դէսն հայկական պարով, զոր շատ
փայլուն և գիւրալիք կերպիւ
պարեցին Ռոստոմայ օրիւրդ մը
և Պարսն մը, սպա՛ս՝ կարնեցի և
րիտասարդ մը, որոյ անմիջապէս
յաջորդեց Եւրոպական: Մեծ միջ-
նադադարէն վերջ երկրորդ անգամ
հանգիստ պար, որոց մին դա-
շններով, այնպէս որ հայոց այդ-
չափ կարի դժուարին պարեր պա-
րենին տեսնելով Եւրոպացիք զար-
մացան:

Սրահը երթալով կ'ազնուորէր,
ուրախութիւնը զենիթը հասած
էր, և առանց ամենափոքրը մի-
ջադէպի, խիստ պատուաւոր կեր-
պով (պարահանգէս մը որչափ որ
պատուաւոր կրնայ ըլլայ) կ'իւրա-
կիւր ըստը ծագեց և ամեն մարդ
զժուարտ մեկնեցաւ Շարսի սը-
րահէն երթալ հանգչելու և կազ-
դարելու խոնջեալ մարմիններն:

Սրահի և մըսիւն որ ֆլաւս մը
չկայ, թերեւս փոքրիկ շահ մը
ալ կայ: Ըստ յարսիական շահն
աւելի է քան զիւրթական: Ֆէ-
լիքս Դոսի սուգը և իրենց ալ
կարգադրութեան պակասութիւն-
ները բաւական ֆլաւս մը հասու-
ցին, որոց վերջինը իրենց համար
գոտ մը կրնայ ըլլալ յառաջիկա-
յին աւելի կոնսնսար կերպով
զործելու:

Հայր Շարմիթանի հաւաքած
գրամը հայոց համար, վաճառ-
մէջ կաթողիկոսութիւնը տարածելու
կը ծառայէ և դեռ մեր Պոլսոյ
ազգային մարմինները՝ հազիւ գոր-
ծի ձեռնարկած են: Թիմարթի
խանի մասնախումբը ժողով չէ
զուարթուած նպատակ մը հասցնե-
լու համար վաճառ: Մեր ազգային
պաշտօնեայք (կրօնականք, ժողո-
ւոկանք և մասնախումբականք) երբ
ազգասիրական և կրօնասիրական
պայով դորձած են: Այսօրուան
ցոյցում անտարբերութիւններն ալ
միթէ՛ ի շահ կառավարութեան չէ
որ ձեռք առած են: Ինչ կը
խորհին և կը գործեն Ազարեանի
կրօնամատու կործանարար ըն-
թացքին դէմ: Ֆրանսայի վաճառ-
հապառախին մէկ նամակը կըսէ
թէ հայ աղջիկներ և երիտասարդ-
ներ թրքաց տունը ծառայութեան
կը մանեն անօթի չը մեռնելու և
կամաց կամաց կրօնափոխ ըլլալու
համար: աւելի ցաւալին հայեր
համար՝ հայ աղջկանք իրենց
կրօնութիւնը կը վաճառեն հոգի
փոխանելու մէջ են: Եւ այլն: Երես-
նին ճերմակ մեր Պոլսոյ գործիչ
մարմնոյ և մանաւանդ արտասահ-
մանի հարուստներուն:

Հոս հասած * * * ստոյգ լուրեր,
Սալթանի առողջութիւնը խիստ
սպաւնական կը նկատեն: պալա-
տի մէկ անկիւնը քաշուած ամե-
նէն ալ կը կատարէ հոգի, կը
խորհի իրեն համար, վարպետու-
թեամբ շինուած ապաստանարան
մը կառուցանել, որ իրմէ զատ
ոչ ոք ապահով ըլլայ հոն մտնել:

Հանգուցեալ նախագահի յու-
ղարկաւորութեան մասնակցեցաւ
Խարիդի Հայ զազութն ալ պատ-
գաւաւորութեամբ և ծաղկեպսա-
կով մը, Հայ Ռաւանդական Մի-
ութիւնն՝ մասնաւոր պատգամաւո-
րութեամբ մը, իսկ Ակումբ Հայ
Ռաւանդացի՝ իր բացակայու-
թեամբ: Սրահեօք ինք իր գոյու-
թեան վրայ հաւատք չունի՝ չը
գիտեր կամ չի զգար թէ ինք ալ
մարմին մը է: Վաղարշ

ՏԵՂԱԿԱՆ

—X—

Վառնայի Ազգ. վարժարանաց
ուսուցչական մարմինը գրաւորա-
պէս կը գիտէ խմբագրութեան
հրատարակու յայտնելու թէ «Հո-
գարարձութիւնը մինչեւ այսօր
չատ կ'ա՛նաւոր և զոհաբերիչ
կերպով կատարած է իր վճարու-
ման և ուսուցիչներէն սմանց կան-
խաղճար իսկ ընելու առաւելու-
թիւնն ունեցած է:»

Սրահն ենք առայդ. բայց
հաւաստի աղբիւրներէ տեղեկա-
ցած ենք թէ հոգարարձութիւնը
թէեւ ուսուցիչներուն պարտք չու-
նի եղեր, սակայն ուրիշ անհատ-
ներու բաւական կոկիկ գումար մը
կը պարտի. ինչպէս նաեւ վար-
ժարանի շինութեան պարտքերն
ալ կ'եցած են ցարդ: Հետեւաբար
պարտքը միշտ պարտք կը մնայ,
ցորչափ աղբային գործերու վա-
րիչ մարմինը, Թաղ. խորհուրդը
զայսութիւն չունի: Մենք մեր նա-
խորդ թիւի առաջնորդով այս
մարմնոյ վերակազմութեան ան-
հրաժեշտ պէտքը ցոյց տուած է-
ինք. մեր նպատակը Ազգ. հաս-
տատութեանց ապագային համար
բնաւ յուսուած երեւիլ էր, մա-
նաւանդ վարժարանաց մասին,
որոնց պաշտօնեաներու խլճամու-
թիւնը արգէն ծանօթ է մեզ:
Կարծենք ոչ ոք չէ կարող պնդել
թէ՛ մեր ըսածին հակառակ, վառ-
նայի Ազգ. գործերը առանց Թաղ.
խորհրդոյ ցմիշտ կանոնաւոր կա-
րող են ընթանալ:

—Խումբ մը հայ երիտասարդ-
ներ պատրաստուած են «Վարդան
Մամիկանեան» ողբերգութիւնը
ներկայացնել վաղը իրիկուն Ան-
կէ Սլաւօֆի օրահին մէջ: Թա-
տերական ներկայացումէն վերջ
գիմակաւոր և անգիմակ պարա-
հանգէս մը պիտի կազմակերպուի:

ԼՐԱՔԱՂ

—()—

Հանրածանօթ Հայր Շարմիթան
Հայ ազգը անունով գիրք մը
հրատարակած է վերջերս: Գաղ-
ղիացի որբուն իր այս հրատարա-
կութիւնով հայ ազգը համոզել
կը ջանայ որ մեր Եկեղեցին թո-
ղունք և ազգովին պապականու-
թիւնը ընդունինք: Տխրա Միւնաս
Չերազ Ղաւմէնի վերջին թիւով
անոր փաստացի և ջախջախիչ
պատասխան մը տուած է, որուն
զլուաւոր կէտերը կը խոստանանք
մեր յառաջիկայ թիւով արտա-
սպել:

—Տխրա Լեւոն Մսերեանց Բէ-
թըրպաւրի պաշտօնական թեր-
թին մէջ ինպատակ կ'ըստացուի
հայոց սքանչելի յօդուած մը
հրատարակած է: Նա կը պատ-
րաստէ նաեւ հայ գրականութեան
նկատմամբ մէկ յիշատակագիր մը

զոր պիտի ներկայացնէ Հոգմի
մէջ ի մօտոյ գումարուելիք Արե-
ւելագիտաց կաճառին:

Լ Առնէնի

—«Լէզ էօվրը տ'Օռիսն» ի յուն-
վար-փետրուար թիւին մէջ կը
կարդանք Մուսուլէն գրուած նա-
մակի՝ մը սա հատուածը:

«Հոս մեր խեղճ քրիստոնէից
թշուառութիւնը իր գագաթնա-
կէտը հասած է. նոյն իսկ բա-
րեկեցիկ ընտանիքներ այժմ
ստիպուած են իրենց կարասիքը
և մինչեւ անգամ իրենց զգեստնե-
րը ծախել ու արմուիք գնել. որ-
պէսդի կարելի ըլլայ քանի մը օր
ալ ապրել: Քանի մը ամիս առաջ
20 ֆրանգով ձեռք անցնելիք մի-
ջոյները, այսօր 100-120 ֆրան-
գով չէ կարելի ձեռք անցնել:

Շատ կիներ և աղջիկներ յու-
սահատութեան վերջին փորձան-
քին կը յանձնեն զիրենք. շատերը
կերթան Սիւսիմաններու տները
ծառայութեան մտնելու, որուն
անմիջական հետեւանքն է բռնի
հաւատաւորութիւնը:

«Այս բոլոր չարիքի, աւաճ, կո-
ւղջայ միանալ ժանտախտն ալ,
որ Ասորեստանի ինչ ինչ կէտե-
րու վրայ կը տարածուի: Ասո-
րեստանի և Հայաստանի սահմա-
նին վրայ գտնուող միայն Ան-
թապ քաղաքը քանի մը չորաթի-
ռան մէջ 400 մեռելու ունեցաւ:»

Հայր Շարմիթան ուրիշ տեղ մը
կըսէ. «Մեր զրկած ողորմու-
թիւնները հազարաւոր թշուառ-
ներու կեանքը փրկեցին. ամբողջ
ժողովուրդներ գլխօտ բարեգոր-
ծութեան ազդեցութեամբ միացան
կաթողիկ եկեղեցւոյ, մենք չենք
կրնար զանոնք լքանել, թշուա-
ռութեան վտանգին դէմ զանոնք
իրենց հաւատքին մէջ պահելու
ենք:»

Հայր Շարմիթան իր այս խօս-
քով կը խոստովանի թէ, ոչ թէ
մտքի համոզումով այլ զբաւի
ազդեցութեամբ հայերը կրցած են
կրօնափոխ ընել, և կը վախճայ
որ երբ իրենց նպատակը զադրի
այդ կրօնափոխները կրկին ազ-
գային եկեղեցւոյ դիմելու գառ-
նան:

ՊՈՒԼԿԱՐ—ԹԻՐԲ

Մ Ի Ի Ն Ա Ս Է Պ Ա Թ Ը

Պու սերլէվհա իլէ Գառիի և
Պալգաստա ամբիտէքի մապտա-
պիր պէնտ նէշը օլընմըշ տըր:

«Պիւր գաշ կիւնտէն պէրու Սօ-
ֆիանըն թէլէկրաֆաճէնթիկինին
նէշը իթտիկի թէլէկրաֆոնամէլէր-
տէն անշաշըլտըղնա կէօրէ, Պուլ-
կարիանըն սինօրլարը ճիվարընտա
Սուլթանըն էմիրլէրի իւզընթիքին-
ճի վէ իւչիւնճի օրտուլարտա աս-
քէրիյէ հարէթէթլէր իճրա օլը-
նըյօր ըմըշ. քէզա Մաքէթոնիա-
տա պուկարլարը հապս իտէրլէր:

էվէրի եօղարար վէ սայրի ուշ-
կունսըլըզլոր իճրա իտէրլէր ի-
միշ :

«Պու հաժաարիւրի ըւսմի պիւր
իտարէտէն թաօտիգ օլընմըշ կի-
պի պիւթիւն Պուլկարիտա նէշը
իթմէք ֆիքիւրլէրի ալթիւսթ ի-
տէպիլիւր : Պա խուսուս , բարա
իսթիգրազ իթմէք իշիւն՝ իքի մի-
նիսթիւրիմիլին էվրարաաա պու-
լընտըլը շու սըրաաա Պուլկարի-
անըն գրէտիւրիւնէ ըւք մազարլաթ-
լը տըր : Պիւր տէրիւքի պու հա-
վատիւրլէր տահա զիյաաա մազար-
լաթլը տըր : զիւրա պու կիւն օն-
լարըն մուպարլազլը օլտըլը թաա-
տիգ օլընմըշ :

«Պու կիւն Եւրալը սէրալը վէ
Պուլկարիա պէյնիւնաէ օլաւն միւս-
սէպաթ էն էյի սուրէթտէ տիւր :
Պուսուս իսպաթ իշիւն չօգ տէլիլ-
լէր վար տըր , օնլարտաւն պիւր գա-
չընը զիւք իտէլիւմ :

«Բրէնսէսին վէֆաթլընտաւն սո-
լալը ֆէֆ . Բրէնս հազրէթլէրի-
նին վէ պիւթիւն պուլկար միլլէ-
թին եաաաաա պուլլընմաա միւս-
սիպէթլէ Սալլթանըն քէնտի էլ
եազըսը իլէ Բրէնսէ մէքթուպ
եօլլաաա :

Եալլընմաա Եաքիւր ըաշա-
նըն Սալլթանա վէքիւթլէն Բը-
րէնսէսին ճէնաղէ ալալընտա հա-
զըլը պուլլընմաա :

«Նիհայէթ , Գըրճալը թաթաֆըն-
տա Պուլկար — թիւրք սինօրլարըն
թէֆթիւն ու թալիւնի իշիւն մուլ-
թէլիլ զօմիսիօն թէշքիլինէ Պապը
Ալիճէ իթթիֆազ հաալը օլընմաա :

«Պուլկարտաւն մաաաա , մէվսուգ
մէնպաաաա տիւլալըլըքի՝ Սօֆիա
վէ Սթանպուլ հիւքիւթլէրի իքի
թաթաֆաաա եւքթիկէրիլին թէմին
իթմիլլէր տիւր :

«Քէզա , հէյէթ ի վիւքէլա՝ զօնշու
տէվլէթլէրլէ վէ տահա զիյաաա
Սալլթանըն հիւքիւթլէրի իլէ էն
զիյաաա միւսսիպաթլը տօթաւնէ-
տէ պուլլընմաա զալլըթլէրիւն օլա-
ճաղընը ալէնէն նէշը ու իլան իթ-
տիկիւնի տէ զիւք իտէլիւմ մի՝ :

«Իշլէթ պու իլանը ըէսմի վէ զիւք
ու թէքրար օլընմա թէմինաթ եա-
լըլ առլալըլը հաժաարիւրի ճէհը
իտէր :

«Պու կիւնէ գաաաա Պուլկարի-
անըն սօվուգ զանլէ վէ տօղրու-
լուզլէ հարէքթլէրիւն վէ Եարգ-
աաա իսպր իսպր իսպր մուհաֆազա
իթմէք իշիւն ըուսիւնըն վէ Ա-
ւըսթիւնըն աղգուլաէրա միւ-
թապըլը պուլլընմաաաա Պապը
Ալի տալի պու սաաթաա իթի-
պարէն իպրէթ ալալը տըր :

«Չաթէն իքի մէմալիքին մէն-
ֆաաթլարը օլ տէրէճէ աշիքեալ
տըր քի , պիլիմ հիւքիւթլին
թուլթըլըլըլթիգաաաաաաաաա
գա պիւր եօլ տիւլիւնիւլէմէլ :

«Իքի սինօրաա վէ տօթ մէմա-
լիքին միւսսիպաթլը հազըլէսի
պու եօլաա օլաաղլէ , պիլ ալա-
լաաաաաա Սօֆիաաաա թէլէկ-
րաֆ աճէնթիւնին նէշը իթտիկի

թէհալիւր նէթիճէսի օլաւն ըւսմի
հաժաարիւրի քի պուլկար մէնֆա-
աթէրվէրիսի օլաւն պիւր մուլապի-
լին իհտաաքէրտէսի օլա պիլիւր :

Գալլըրիսի տէ Պալկաւն պու պէն-
տի իլէ թիւրք հիւքիւթլինէ
հէր նէքի ալալթմաա իսթէր իսէ ,
ֆաիտէոնի տիւր , զիւրա Եւրալը
հիւքիւթլին պիլիւրիլին իճրա
իտիւր , թէլէկրաֆ հաժաարիւրի
տէ բէք եալլըլ տէկիլ տիւր :

ԿԻՐԻՏ

Կիրիտին թէշքիլ օլընմաաա
օլաւն եէնի հիւքիւթլին տէօրթ
տէվլէթլէրիլին նէշաթէթի ալթիւսա
պուլլընմաաաաաաաա իթալիւնըն
իսթիւրիլին նաղըլը Ս . Գաւէլա-
րօնըն ըիյաաթլին թաթիլընտա
Բուսիւ , Զիւսաա վէ ինկիլթէր
էլիլլէրիլին միւլէքլէլ Բօմաաա
զօնթըլ զօմիսիօն թէշքիլ օլը-
նաաա տէվաթի սուրէթտէ կիրիտին
իշլէրինէ նէշաթէթ իտէճէք տիւր :

Ատաւնըն եէնի հիւքիւթլին ի-
շիւն զօմիսիօն մալաաա թա-
րաֆընտաա գաաաաա էսաա թա-
զիմ օլընմը վէ եաղընէն մէճիւսի
ուսուլիլ թազաթիմ օլընմաա
տըր :

Բրէնս Եօրկիւնին Գաաաաա
կիթմէսի թէլիլիւր օլընմը տըր ,
զիւրա մէքիւր շէհիւրտէ պիլիւր-
ճէ իսթալար պուլլընաա , ֆիքիւր-
լէրի էլան թէսքին օլընմաա
օլաաղլէ , աաաաա թէշքիլթի
ուսուլիլ իսթաթ պուլաաա տէ-
կին Բրէնսին կիթմէսի ուլկըն-
աղ հալլէրէ սէպէպիլլէթ վէրիւր
տէյու գօրգուլաաաա ըմըլ : ին-
կիլիլլէրին էլան պիւր Գաաաաա
թէսքին իթմիլլէր օլաաաա ճաթ
թաաաաաաաաա :

Մ . ԱՄԵՐԻԳԱ ՎԷ ՖԻԼԻԲԻՆԷԻՐ

Մէճիւսի ալանըն (ծերակոյտ)
սօն գաաաա իւզըն՝ Մ . Ամերիգա
պուլկարտա սօնրա 1901է գաաաա
65,000 նիգալի տաքէր վէ 35,000
կէօնիլլիւ սիւհա ալթընա թու-
թաաաաաաա :

Ֆիլիբինէր թաթաֆընտաա փի-
տրվար 16տա շէքիլէն պիւր թէ-
լէկրաֆ սօն մուհարէպէտէն սօ-
լալը աթիտէքի հաժաարիւրի վէր-
միշ տիւր :

«Ամերիգալըլալլէ սօն գալկա-
մըլ բէք տէհէթլի օլաաա . Բա-
սիկ , Բաթիւրս , Կաաաաաա
պիլիւր էլիլիլաա տիւր , ճէնուպա
աղըրու թօնգօյա գաաաա կիթ-
տիք . Ամերիգալըլալ թօնգօյը վէ
Բաթիւր հազըլալ պիլիլ ճօնիւ-
միւլի քէսմէք մազաթի իլէ քի
Մանիլաա գաաաա կիտէմէյէլիմ :
Պիլաաա էօլէնլէր գալկաաա կիւր-
մէյէլլէր տիւր , ամերիգալըլալ
պուլկարը զօգաղաաաա պուլաա
էօլաաաաաաաա . քէնտիլլէրին թէ-

լէֆիլաթլը պիլաթէն բէք զիյաաա
տիւր , 600 աաթիլալը էլիլիլաթ
եէսիւր տիւլաաաա . պիլիլ թէս-
լիմ օլաաաաաա նիլլէթիմիլ հօգ
տըր , մազաթիլաթ սէպաթլէ
մուհարէպէտէ տէվաթ իտէճէկիլ
վէ մէտէնիլլէթ թաթիլիլ իլէ
ճէնկիլլէճէկիլ : Պիլիլ Սէպիւրի
պաաաաաաաաա , մէքիւր շէհիւր-
տէ պուլլընաա էճնէպիլլէրի վիգա-
յէ իթմէք իշիւն իտի , զիւրա
աքսի հալաթ թօր տարապէլլէր ի-
լէ պիւրիւն էհալի զաաաաաաա
օլաաաա ըտը :

ՄԻԻԹԷՆԷՎ ՎԻՅԷ

Իլմիւր պէլէտիլլէսի կիրիտին
օլաաա հիւքիլ իտէն իսթալարա
150,000 զըլ . վէրմիշ տիւր :

«Պու սըրա շիշէք իտաթալըլը
Սթանպուլըն հէր թաթաֆըլը ի-
հաթ իթմիշ օլաաղլըն կազէթա-
լար հաղըլը . հէքիլլէր իտաթա-
լարըն աշվալըն հիւքիւթլին
պիլիլլէճէքլէր իմիշ . պու էմրէ
իթաաթ իթմիլլէն իքի ըւս թա-
պիպ ճէշալի նաղթիլլէ տիւլալ
օլըլալ :

«Նաֆիլլէ նէշաթէթի մէճիւս
աղալարընտա միլլէթաաաաա
Սէրվիլլէն էֆէնտիլլէ ֆրաաա
հիւքիւթլինտէն լէթիլլէ աօնէթ
զապիլիլ ըւս թաթիլ իհտա օլըն-
մըլ տըր :

«Գաղըլը աաաաաաա ըւս էհա-
լիսի Զաաթիլաթ վաթաթէրվէրաա
պիւր նիւսալիլ իճրա իթմիլլէ պէ-
լիւք հաղըլըլը կէօրմէքտէ տիւր :

Սէքիւր աաաաա մէքթէպ
թաթապէլլէր ըրօֆէսօրլարըն ը-
ֆաաթլը իլէ , Բանհէլլէնիք նաթ
գուլաաաաաաա պիւր վաթօրընա
րազիպէն կիրիտէ կիտաա . թիւրք
մէշալիլիլ ալթընտա գալթիլլէ
օլաաաաաաաաաաաաաա կիրիլի
միլլէթաաաաաաա թէպրիլ իտէ-
ճէքլէր , պիլաթէրէ Բիլլէյէ վէ
Աթիւսաա զիյաթէթ էլլէյէճէքլէր
տիւր :

«Բէթէրապուրկտա Տիլիլ ին-
լէրաաաա հաղըլաղընա պիւնաէն ,
Աթիւսիլլէր իսթալարըն հին-
տիւս սինօրլարը իւզէրիլաա վէ
Բուսիւնըն Ասիա զըլթաաաաա
պէօյիւք պիւր ըսեաա գալաաա-
աաաաա ըմըլ : Բուս տէվլէթի ին-
կիլթէրա հիւքիւթլին իլէ պէրա-
պէր հաղընէն միւլէքլէր իտաա ,
պու ըսեաաա զիմիտէն պաաաա-
աաա շալըլաաաաա :

«Ճիտաթէտէ շիտաթէթ քէսպ ի-
տէն եուսաթաա իտաթաաաաաա
աաաա իհթիլաթլը տաթաաաաա
իշիւն հէր պիւր հիւքիւթլին սա-
հիլլէրաա գաաաաաա թէրթիլ
իթմէքտէ օլաաղլը կիպի , Պուլկա-
րիա տալի վաթաա վէ Պուրկաա
իլիլաաաաաաա Պաաաա Ահմէրտէն
(կարմիր ծով) կէլլէն վաթօր եօլը-
լարըն գաաաաաաաաաաաաաա
ճէք վէ լաղըլ օլաաա տէգէլլէր
իճրա օլընմաաաաա :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Կէշէն հաթիլաա եաղմըլ օլաղըլ-
մըլ կիպի , Բէթէրապուրկտա տա-
րիլլէրիւն (հաժաարիւր) թաթէ-
պէլլէրին նիւսալիլ կիթիլլէ
շիտաթէթ քէսպ իթմիշ տիւր . Բէ-
թէրապուրկտա մաաաաա տիկէր
շէհիլլէրտէ տալիլ թաթապէլլէր
մէքթէպլէրէ կիթմէյօրլար , տէրա-
լէր տէվաթ իթմէյօր վէ հէր թա-
րաֆաաաա զապիլլէր նէշաթէթիլլէ
թուլթաղըլ թէգիլլէրաաաաաաա
բօթիլլէր օլընմըլ : Նիհայէթ
սօն թէլէկրաֆաա պիւնաէն , Զար
հաղըլլէրի իշիլ թաթապիլ իթմէք
իշիւն գօմաաաաա Սաաաաաա
միւլլէթլէր իշիլ թալիլ իթմիշ տիւր .
թաթապէլլէր զապիլլէր նաղըլըն
աղըլը վէ պաշգաաաաա մէշու-
նիլլէթլէր թաթապ իտէյօրլար :

«Սալլթան ճաաաաա կիրիւ-
ինկիլիլ էլիլիլին հաղըլընա
գաաաա իթմիշ օլաաղլէ , ինկիլ-
թէրաաաաաա իլէ տէվաթի սու-
րէթաաաաաա գալաաաաաաաաա
պիլիլլէր վէ , պու տօթլըլըն
ընէթիսի իշիւն էն էհէմիլլէրի
օլաաղըլը պէյաա իթմիշ . քէմա
ինկիլիլ թաթաաաաաաաաաաա
լաա միլլէթլէրին ինկիլիլլէրէ ի-
թաաթլը պուլլընմաաաաա իշիւն
հէր տալիլ նաաաաա իթմէքտէ
պուլլըլըլը շիֆաէն սէօլլէ-
միշ տիւր :

«Ճիտաթէտէ հիւքիւթլէրաա օ-
լաաաաաաաաաաաաաաաաաա
պէպլէ սըհիլլէր գօմիսիօն թա-
րաֆընտաա թէրթիլ օլընաաաա
աաաաա էմիլլէրէ մուլալիլ պու-
լընաա իսթաա էհալիլ մէքիւր շէ-
հիւրտէ իսթիլաա չըգաաաաա , շէհ-
րին գաաաաաաաաաաաաաաաա
րաաաաաաա թէրթիլաաաաաաա
մուշ վէ հաղըլըլաա կիտէլլէրի վէ
տիւքեաաաաաաաաաաաաաաա
թիւթլէր իսթիլաաաաաաաաա
պաաաաաաաաաաաաաաաաաա
աաաա . հէր քէս էվէրտէն աղաաա
չըգաաաաա , շաաաաաաաաաա
գաաաաաաաաաաաաաաաա :

«Իսթիլաա թէսքին իթմէք վէ
սըհիլլէր գօմիսիօնըն էմիլլէրին
իճրա էլլէմէք իշիւն Սալլթան եէ-
նիտէն իրաաա չըգաաաաաաաա
Գոնաաաաաաաաաաաաաաաա
քիւթլէր մահէլլիլլէր պու էմիլլէ-
րի իճրա իտէմէլ՝ տէմէքտէ տիւր-
լէր :

«Ժընէվտէ թէճէմիւ օլընա-
ճաղը մուգաաաաա օլաաա մաթիլ-
նիաաաաաաաաաաաաաաաա
աաաաաաաաաաաաաաաաաաա
աաաաաաաաաաաաաաաաաաա
պէքլէմէք իշիւն մաթիլաաաաա
լար մէքիւր գօնկիլ թէլիլ
իթմիլլէր տիւր :

«Սալլթանտաա Գաաաաաաա
ընէսիլլէ իհտա օլընաաաաա
նաաաաաաաաաաաաաաաա
նաաաաաաաաաաաաաաաաաա
մէքթուպ իլէ մահէլլիլ թէսթիմ
օլընմըլ տըր :